

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marție, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 45.

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Desbaterile în Congresul național-bisericesc

Votul congresului.

După o desbatere de 7 ore, congresul nostru național-bisericesc cu 40 contra 26 de voturi a acceptat propunerile consistorului metropolitan, și respective ale comisiunii de 9 esmise din sinul congresului, și da preoților permisiunea să cêră și să primescă întregirea venitelor preoțesci între condițiunile articolului de lege XIV. din 1898, însă numai sub reserva, ca alte condițiuni să nu fie puse din partea guvernului țerei, ci numai aceea ca întregirea venitelor să ajungă la destinațiunea sa, cu alte cuvinte suma de întregire să ajungă la mâinile preoțimei.

Votul acesta al bisericeii a dat chestiunii soluțiunea cea mai potrivită, cea mai puțin păgubitoare intereselor noastre bisericesci.

Chestiunea a fost: să concurgă și biserica la modalitățile distribuirii ajutorului, sau afacerea acêsta să o lase cu totul în grija organelor guvernului, să permită preoțimei a se folosi sub anumite precauțele de favorul din lege, sau să ia un conclud platonic, neesecutabil, care să fie desavuat de preoțime.

Intregirea venitului are să o cêră preoțimea prin autoritatea sa bisericescă, la noi prin consistoriile eparchiale.

Încă înainte de convocarea congresului guvernul țerei în acte oficiale adresate autorității bisericesci, declară că și în cazul unui eventual vot de neprimire din partea congresului, legea se va esecuta totuși în favorul preoțimei.

Încă înainte de a se convoca congresul, guvernul țerei noastre a provocat autoritățile bisericesci, ca ele să dea instrucțiunile necesare preoțimei, cum să se facă cererile de întregire; să se spună, că cererile au să fie înaintate la consistoriile eparchiale până la finea lunii Iuliu st. n. 1899, anume până la 30 Iuliu st. n. 1899; să se spună, că comunele cari până la acel termen nu se vor însinua, perd pentru totdeauna îndreptățirea la întregirea venitelor; să se spună, că cererile pentru întregire au să se facă la consistorii și nu directe la ministrul de culte să se spună, că prin faptul, că însinuările în termenul legal au intrat la consistorii, dreptul la întregire este asigurat.

În cazul când congresul ar fi acceptat vederile minorității, și ar fi conclud respingerea întregirii, s'ar fi provocat în biserică o anarhie, ale cărei urmări numai bunul Dumnezeu le scie.

Consistoriile eparchiale, în fața legii sancționate de Maiestatea Sa, care lege asigură preoțimii favorul cu întregirea, erau obligate să dea preoțimei instrucțiunea cum are să cêră întregirea venitelor, cererile întrate la consistorii trebuiau promovate la guvernul țerei, căci consistoriului i-s'a rezervat numai rolul de mijlocitor

între preoțime și guvern, apoi întregirea se da preoțimei directe prin organele statului cu ocolirea autorității bisericeii.

Era biserica pusă în impasul de a concurge ea cu înviațiunii la lucrări cari erau menite să lovească în votul supremei corporațiuni din biserica noastră, în votul congresului.

De acêsta eventualitate ne-a ferit votul congresului, și dacă va fi bunăvoință la aplicarea acestei legi, ea pôte contribui mult la o apropiere între poporul nostru și între politica guvernului, care de deci de ani nu a încălțit inima poporului nostru.

Se mai scrie și se mai vorbește încă și acuma, că prin votul congresului s'a dat pradă autonomia bisericeii.

Nu mai o rēutate vedită mai pôte susține acest neadevăr. Autonomia bisericeii o a lovit legea, care acuma este sancționată, și biserica la timpul seu a luptat din toate puterile, ca autonomia bisericeii să fie respectată.

Congresul tocmai în interesul autonomiei bisericesci a luat acel conclud. Permite condiționat primirea, dacă nu se vor pune condițiuni cari jig-nesc autonomia bisericeii.

Se spune apriat, că dacă întregirea se va da autorității bisericesci, ca ea să distribue preoțimei sumele de întregire, în acel cas preoțimea o pôte primi. Nu se va mărgini guvernul la condițiunea acêsta, ci va pune altele, cari din nou vor lovii în autonomia bisericeii, atunci biserica nu primescă întregirea.

Este deci tocmai în interesul autonomiei bisericesci concludul congresului nostru național bisericesc.

Nu se pôte deci face bisericeii imputarea, că ea din capul locului a respins ajutorul statului, nu mai pôte cu inimă curată nime susținea, că biserica noastră nu voescă să reflecteze la beneficiile statului cu de acestea nime nu ne mai pôte înegri la locurile mai înalte.

Ne-am pus pe basa legii — deși o am notat ca gravamen între celelalte multe gravamine ce mai avem — ne-am pus pe baza legii, și cerem esecutarea drēptă și corectă a ei, fără alte rezerve decât cele accentuate de ministrul de culte în parlamentul țerei.

Va veni guvernul cu alte condițiuni onerose, vătămătoare autonomiei noastre bisericesci, condițiuni rezervate, cu tendențe de cari toți ne temem — și după cele esperiate până acuma cu tot dreptul ne temem, — în acel cas nu primim ajutorul, și vom spune la locurile cele mai înalte, că la aplicarea legii nu binele bisericeii noastre conduce pe guvern, ci interese streine de binele, streine de prosperarea, streine de considerarea bisericeii noastre.

Desbaterile în Congresul național-bisericesc extraordinar

pro și contra primirii întregirii dela stat a venitelor preoțesci.

După-ce în numărul nostru trecut am presintat mai ales actele principale cari au format baza desbaterilor acestui Congres extraordinar, anume Raportul consistoriului metropolitan cu propunerea sa, propunerea comisiei congresuale de 9, formulată pe baza acelui raport și a acelei propuneri, apoi contra-propunerea deputatului Mih. Popovici, față de propunerea comisiei și consistoriului, și adausul deputaților Mih. Cîrlea și Parteniu Cosma, la propunerea comisiei — ați să arătăm cum a decurs discuția însăși în jurul acestora.

I. În ședința de Luni a. m. cel dintău care a intrat în meritul lucrului, după-ce a cetit raportul consistoriului, a fost

Dep. **Dr. Ioan Mihu**, care, ca referent al comisiei de 9, pentru a motiva pe scurt propunerea comisiei de acceptare a întregirii prin mijlocirea consistoriilor, a spus, că primul lucru la care comisia s'a gândit înainte de a și formula propunerea, a fost, să recomande Congresului, ca ori-ce conclud va lua, să îngrijască să fie un conclud esecutabil. Și ca atare nu pôte recomanda Congresului decât acceptarea întregirii prin consistorii, căci o respingere a lui, ar fi și mai funestă în urmările sale. Care ar fi urmările respingerii? Întregirea e provēdută prin o lege votată de corpurile legiuitoare și sancționată de M. S. Monarhul. O modificare a acestei legi, pentru moment nu se pôte spera. Față cu acêsta situație reală, rolul nostru se mărginesc numai la atâtea, să declarăm că vom să ne folosim de favorul ce ni-l ofere legea, ori nu vom? Și și la acêsta ocazie de declarare, am ajuns fiindcă legea, care e numai facultativă, obligă pe ministru ca înainte de a o esecuta pe căile sale, să încerce o întelegeră cu bisericeii, ca să primescă a fi ele mijlocitoare între preoțimea lor și guvern. De silit nu ne silește nime a o face acêsta. Dacă noi vom respinge rolul, urmarea ar fi ca să dîcem în conclud și aceea, că pe preoții cari, chiar și contra hotărîrii noastre ca for suprem legislativ în biserică, ar cere și primi totuși întregirea, noi să-i disciplinăm! Dar se naște întrebarea: pôte-vom noi face procese disciplinare preoților pentru-că ei usăză de un drept pe care o lege pozitivă a statului li-l dă? Iată ai ajunge în impasul de a fi adus un conclud neesecutabil. Avem cas de precedentă. Ajutorul de 24.000 florini s'a hotărît să nu-l mai primim, fiindcă ministrul ne-a pus niște condiții cari ne păreau jignitoare autonomiei, ca și acum. Noi aici am hotărît să nu-l primim, dar preoțimea a alergat și alergă de-l ridică dela autoritățile statului, și de-ai vrea să o disciplinezi, ar trebui să suspendezi jumē-

tate din ea! Dar n'am putea lua răspunderea pentru stările ce ar urma în acest cas. Mai e motiv și miseria. Cu dotația sa de ați, clerul nu își pôte împlini chemarea deplin. Pretensiile cresc într-una, venitele nu să crescă, dar scad: urmarea e, că tot mai puține elemente culte intră și vor intra în statul preoțesc. Precum am mai amintit, legea însăși încercă să și câștige concursul autorităților bisericesci la esecutare, de aceea prescrie ministrului să încerce întelegeră, și dacă biserica fi dă acum acest concurs, guvernul e dator a da întregirea prin aceste autorități, — iar dacă nu se pot întelege, ministrului fi e rezervat dreptul a primi cererile și a distribui ajutoarele și de-a dreptul preoților, prin organele sale politice. Comisia crede, că n'ar putea fi mai mare pericol pentru biserică, ca a da preoțimea pradă pe mâna organelor politice, dîcându-i: noi nu avem să ne îngrijim, nici să mijlocim, car, primirea acestor ajutoare, îngrijescă-se acele organe de voi, preoților!

O ameliorare a situației preoțimei e imperativă, iar noi din propriile mijloace ați nu putem spera s'o facem.

Pentru acestea și pentru multe alte considerante, pe cari își rezervă, de va fi nevoie, a le arăta încă la timpul seu, presintă în numele comisiei de 9, propunerea de primire condiționată, publicată în numărul nostru trecut.

Dep. **Nicolau Măneșu**, ia cel dintău cuvântul după referent, și ține o vorbire mai mare, în care arată că: Vechii preoți români ortodocși, părinții și moșii nostri, n'au avut „salarie” și au trăit alipiți de popor, străduindu-se a-l păstori pe acesta așa, ca cu dragoste să-i împărtășescă și pe dēnșii din rōdele muncii sale. Din astă strînsă alipire către popor, a urmat acel nemēsurabil câștig și folos, că, spre deosebire de multe alte neamuri și confesiuni, cari, favorite de sōrte, și-au putut salarisa, unele chiar îmbuibă, preoțimea lor, — ni-s'a conservat legea și datinele și aceea evlavie specifică românească, care până ați constituie nu numai nota caracteristică, ci și murul tare și neclătit, ce ne-a apărat poporul de invasiuni dușmane, ca și de influințe pernicioase, străine și demoralizătoare.

Părinții nostri așa au trăit, și cât pentru cele materiale, nu au stat de fapt înderētul preoțimei altora! Din contră, prin hărnicia și economisarea lor, muncind din greu pămēntul alături cu poporul, și adăugēnd la muncă cruțarea, s'au distins în general prin o bună gospodărie și bunăstare, nu numai față de poporul însuși, ci și față cu amplexiții bisericesci ori civili fix plătiți! Și mulți dinari sunt ai preoțimei noastre prin fondurile tuturor instituțiunilor românești, și multe generațiuni de inteligenți, crescute au fost din muncă, din prescura, din cruțarea preotului românesc! Căci nu cel-ce câștigă mult, nici cel cu mult plătit, are, ci cel-ce cruță mult. Face

apoi comparație între contribuțiile altor confesiuni pentru cult și între cele ale poporului nostru, și constată că rău ne-am dat și noi, a scuza toate cu mult descântata noastră „sărăcie“, și cu acesta apoi am rămas cu rușine înapoia altor neamuri în cele culturale, și totodată am învățat poporul un învăț rău: de a nu se încrede în propriile-i forțe, de a se scuza la toate și pentru toate cu ciuha „sărăciei“, pe când de fapt el stă mai bine ca cutare meșteșugar unitar dela oraș, care plătește pentru susținerea parohiei 15—30 fl. la an, sau ca Sașii cari dau 6 clai de grâu preotului și deci de florini didactru la școală, nu o ferdelă de cucuruz cu tului și pițule școlii! Dar criticează totodată și ținuta preoției, care cu prea puțină reținere s'a aruncat și cere însași primirea acestei întregiri dela stat, deși știe și ea că asta e numai o cursă periculoasă. Crede că ne putem ajuta și noi de noi. Și de aceea declară că nu primește în tregirea dela stat, însă se gândește la mijlocele de-a ajuta înșine preoției. „Nu primesc dotațiunea dela stat, dar mărit Congres, rămânând pe acest punct negativ, că „nu primesc dotațiunea dela stat“, m'ași face vinovat de nerespectarea dorințelor alor peste 100 de preoți, cari m'au trimis aici. Situațiunea de aici a preoției este de fapt nesuferibilă, și dacă voim să păstrăm prestigiul bisericii și ca să domnească în biserică ordinea, atunci trebuie să recunoștem, că schimbarea acestei nesuferibile situații este totodată și neamînăveră. Drept ce am onorul a face, și pentru cazul, că necondiționat s'ar respinge ajutorul oferit de guvern, și pentru cazul, că acela s'ar accepta cu anumite condițiuni, următoarea propunere pozitivă.

„Congresul național bisericesc însărcinează eparchiile, ca mai înainte de 1-a Ianuarie 1900 să stabilească precis și corect dotațiunile tuturor parohiilor noastre. Organele însărcinate cu acesta, adică cel puțin un comisar consistorial, ppresbiterul tractul și doi martori verificatori, să se adopereze în calea constituțională a ameliorării aceste dotațiuni la minimul normat în lege — prin ridicarea competențelor stolare și a prestațiunilor poporului în naturalii, prin asigurarea de moșii și realități parohiale în folosința preotului și prin fixarea de salare sau remunerațiuni din bugetul bisericesc. Acolo unde organul executiv află mijloce și puțință de ameliorare dar' află rezistență la organele și corporațiunile din parohie, consistorele eparchiale la propunerea aceluia, pot ridica competențele stolare și remunerația, sau salariul, din cassa bisericii, și fără învoirea corporațiunilor din parohie.

Iar' acolo, unde nici după toate aceste și nici cu suma de 50 fl. precisată mai jos, nu se va putea stabili venitul minimal (400 fl.) pe seama parochului, lipsa se acopere din fondul preoțesc al dieceșei.

Un atare fond trebuie să-și înființeze fiecare eparchie încă sub decursul acestui an, ca așa pe 1-a Ianuarie 1900 să se asigneze fiecărui paroch, a cărui dotațiune nu trece peste 800 fl. suma de 50 fl. anual.

Înființarea și administrarea acestui fond preoțesc rămâne o afacere internă a dieceșelor, aceste însă datore sunt a împlini în-tocmai cele stabilite în acest conclud, chiar și pentru cazul, că la început ar trebui să facă un împrumut.

Măsurile luate de către legislativele eparchiale, referitoare la salarisarea protopresbiterilor, ca atari, rămân nealterate“.

Dep. Ioan Sîrbu (Caransebeș) critică legea mai ales pentru că ea vrea să „patriotizeze“ pe preoție, iar acest cuvânt are un înțeles atât de larg, încât pentru ori-ce mișcare, ori-ce manifestare, ori-ce cuvânt a preotului, poate ușor fi calificat de „nepatriotic“ și șirul vexațiunilor poate începe. Tendența asta a legii, ne îndemnă a fi contra acceptării ofertului ce ni-l face ea între atari împregiurări. Comisia și consistoriul ne recomandă să primim întregirea „condiționat“. Dar ori punem noi aici condiții, ori

nu punem, și-ii prejudețioși tot în lege rămân, și noi primind ofertul legii o primim cu acei și-i cu tot, de care ne vom lăsa cu timpul foarte dureros. Nici aceea nu crede, că luând un conclud respingător, acela n'ar fi executabil. E, drept aceea, necondiționat contra propunerii comisiei.

Dep. Petru Truța crede că dispoziția a luat o pornire prea laterală și ia cuvânt pentru a da discuției un curs normal. E foarte drept, dice, că situația în care se află aici biserica noastră, este d'or' cea mai grea situație din acelea prin cari a avut să treacă în era sa constituțională. Și tocmai fiindcă atât de grea e situația, noi trebuie să fim cât se poate de reali, de precauți, și în vorbe și în concludii. Noi, pentru a nu devia, trebuie să luăm obiectul așa cum e, să judecăm cu motive pozitive și legale. A avut dreptate părintele Manegut dîcînd că în vechime preoții nostri puteau să-și câștige ușor și să-și crească fiii pentru biserică și națiune, — dar de aci nu urmăzăm că și astăzi se mai poate așa! Altele au fost recerînțele și dela popor și dela preoție în acele vremuri, și altele, mult mai mari și mai grele, sunt aici! Va fi suferit și atunci biserica noastră, dar n'au suferit singuratici atîta cât aici! Sunt frumoase idealurile și ideile ce se desfășoră. Dar între idei și realitate este deosebire. Noi să ne facem socote cu calculi reali. Cercetăm dispozițiile legii, și crede că ne facem prea multe închipuiri rele despre ea. Sunt în lege unele dispoziții, dar nu directe, din care e drept că pot să se desvôle urmări rele, dar noi să nu căutăm și socotim numai cu deducțiile rele, cari nu sunt evidente. Asupra §-ului 2 d. e. ridicăm nedumeriri, în ce privesc sistemizarea de parohii. Dar nu-i basată temerea. Noi putem înființa parohii câte vrem, dacă avem mijloce, legea nu ne împiedecă, numai întregirea salariului preoțesc nu i-o putem impune statului dacă n'a fost și el învoit cu sistemizarea. Și așa se silește a îndulci și temele fața de alți și gravaminoși. Primește propunerea comisiei.

Dep. Mih. Popovici (Orșova) se restrînge la scoterea în relief a unor motive nouă contra primirii, cari nu sunt cuprinse în motivarea consistoriului. Noi aici ca congres avem chemarea cea mai înaltă, a apărării intacte, întreg, dreptul nostru de autonomie. Și trebuie mai întâi să ne întrebăm: este acest drept atins prin legea de care ne preocupăm, ori nu este? Aș putea se renunța la motivare, căci și consistoriul și comisia recunosc că legea e jignitoare autonomiei. „Jignitoare“? Mi se pare prea domol acest termen, prea diplomatic, trebuie spus limpede: legea asta calcă autonomia noastră, este o ingerință a statului în legea noastră! Comisia recomandă primirea din motive de oportunitate. Dar aceste motive trebuie să dispară, de dată ce e constatat că ne încalcă autonomia. Au nu e încalcare, când ministrul nu primește d. e. datele pe cari le adună biserica în sfera sa de competență, prin organele sale, ci își rezervă dreptul nu a face numai o controlă, ci a le aduna el însuși de nou acele date în parohiile noastre, prin organele sale polițiale și politice! Asta e o încalcare. A doua e disciplina noastră internă. Asta oare nu e alterată? Atunci de ce sunt puse taxative în lege, astfel de „delicte“ toate făcute punitibile, cari sunt o evidentă lărgire a dreptului de competență a statului, în lăuntrul pereților autonomiei noastre? Dovadă cea mai nouă ordinațiune a noului ministru de justiție Plósz, care chiar și tendința contrară statului, o ia ca basă suficientă pentru a porni „disciplinarea“ cutărui preot cu salar întregit! Chiar și tendința! Dar asta e, dl'or deputați, atât de vag, atât de larg, că numai pe cine nu vrei, nu-l poți prigoni pe

temeul acestei prescripții a legii. Nu e aci nici o bunăvoință față de noi, n'avem la ce ne aștepta la bine după aceste dispoziții. Ne e tîmă că preoții nu vor respecta concludul Congresului? Trecutul preoției noastre spune, că ea totdeauna a dat ascultare intereselelor bisericii. Să credem că și acum va fi așa! Și interesele bisericii pretind să nu acceptăm acest dar d'naic. Respinge acusa că preoții n'ar respecta votul Congresului. Dovadă preoții prezenți în congres, cari nu optează, în marea lor majoritate, acest ofert strein și nu sunt pentru primire.

Face drept aceea, față de propunerea comisiei, contra propunerii pe care am publicat-o deja în numărul trecut.

Dep. Pavel Rotariu (Timișoara) spune că se accentuează prea mult că de vom accepta și noi, ca biserică, întregirea, se va vătămă autonomia bisericii noastre. Acesta autonomie nu se va vătămă, căci este deja vătămata prin o lege pozitivă, pe care noi nu o mai putem reface. E vorba aci numai de atîta, că în urma acestei vătămări, pe ce cale poți feri biserica de o mai mare devastatiune și anarhie, însărcinând consistoriile noastre a primi și distribui ele întregirea, ori respingîndu-o dela noi cu totul? Nici comisia nu propune să primim necondiționat, ci chiar condiționat. Spriginește comisia.

Dep. Vasile Mangra vede în lege tendința de a ne statifica biserica, precum ni s'au statificat deja în parte școlile, iar noi ca corporațiune legislativă superioară și răspundătoare de independența bisericii noastre, nu putem accepta un procedeu, ce jignește legile noastre sfinte. E în contra primirii.

Dep. Dr. N. Oncu declară că așteptă foarte mult opiniunile contrare primirii, căci au multe motive, înaintea cărora se închină. Dar ia cuvânt pentru a da o față mai reală situației și discuției. S'a accentuat că am putea trăi ca odinioară. Acesta e o afirmațiune ce nu se poate susține. Pentru chiar vaza bisericii noastre, nu ne e permis să ne mai dorim în stările de odinioară în care se afla preoția noastră, ci să dorim să se ridice cât se poate de mult în continuu. Iar pentru a putea și spera o înaintare mai rapidă a clerului nostru, nu ne e permis să combatem tendința lui de îmbunătățire a sortii sale. E vorba că ar fi bine ca această îmbunătățire să urmeze dele noi și prin noi. Atunci ar fi îmbucurător și liniștitor — dar fiindcă nu se poate, și fiindcă acum iată a venit statul cu un ofert de ajutorare, trebuie să ne gândim serios de trebuie combătut și respins ofertul ori nu! E drept că ori îl primim noi ca biserică, ori nu îl primim, de inconveniente nu putem scăpa, căci și un caz și celalalt își are inconveniente sale, dar între aceste două, cel mai mic e cel prevădut de comisie. Căci de nu primim mijlocul de consistoriilor, să știm că am rupt noi înșine legătura dintre preoție și consistoriile și archiereii nostri, și aceea legătură se începe între preot și solgăbirul său! Și aceasta va fi inconmensurabil mai rău. Spriginește comisia.

(Fiind timpul înaintat, 1 ora după prînz, ședința se ridică, avîndu-se proxima, pentru urmarea desbaterilor, pe după prînz la orele 4.)

II. Luni după prînz. Deschidîndu-se ședința a III-a (a 2-a meritrică) Luni după amiazi la orele 4, prin Înalt Preasfinția Sa Metropolitul, și dîndu-se curs liber desbaterilor mai departe,

Dep. Simeon Dămian (Brașov) accentuează punctul de vedere al autonomiei, care pentru noi trebuie să fie cel mai prețios și dătător de măsură. Nouă nu ne e deloc permis a trece cu ușurință consideranta asta, și dacă e ade-

vărat ceea-ce s'a accentuat din unele părți, prea cu drept cuvînt, că autonomia noastră nu „se va călca“, căci e călcată deja prin legea ce ne preocupă, apoi nu ne e permis nouă ca Congres, ca prin un conclud al nostru, să dăm pecetea legitimității acestei nelegitime încălcări! E contra primirii.

Dep. Ignatie Papp (Arad) arată cum sa pures la Arad în această afacere, cum s'a încercat acolo prin o comisie emisă din centru, ca să se reguleze de către parohiile noastre înșile, salariile, spre a nu fi nevoiți a ne adresa statului, dar nu a succes, căci comitetele parohiale și poporul n'au voit, și n'au voit că nu mai pot, de greul altor multe sarcini, — deci nu rămâne decât acceptarea întregirii dela stat. Încercă apoi, pentru a ușura primirea propunerii comisiei, să arate, că în fapt părțile gravaminoase ce le vedem noi în lege, în fapt nu ar fi existînd, și nu mai ales așa periculoase cum nouă ne par... Numește întregirea un „dar“ al statului, pe care am greși respingîndu-l așa total. Il acceptăm.

Dep. Mihail Cirlea (Abrud) declară din capul locului, că primește propunerea comisiei, ca cea mai puțin periculoasă. Dar' ar fi Ddeu, dice, să nu ajungem aici odată în situația asta penibilă de a trebui să alegem între două rele. Dar dacă am ajuns, să alegem pe cel mai mic. Însă nu pentru a motiva aceasta, căci s'a motivat deja destul de consistor, de comisie și de oratori, ia cuvîntul, ci pentru a face la propunerea comisiei un mic adaus. Nu se indică anume în propunerea comisiei, că cine să execute concludul ce se va lua? și acesta doresc d-sa să întregescă prin micul adaus următor:

„Cu executarea concludului acestuia (ce se va lua) se încredințează consistoriul metropolitan, avînd a raporta despre acesta proximalui Congres.“

Dep. Vasile Damian accentuează că în o chestie atît de gravă ca aceasta, nu ne e permis să acoperim nici cu vîlul oportunității, nici cu al optimismului, pericolul cel mare ce se descarcă asupra noastră, și mai ales se va descărca de vom primi ajutorul și noi ca for bisericesc. Toți recunoștem că amestec este în afacerile noastre interne, ceea-ce prin legea asta ni-se cere. Ei bine, recunoscîndu-o toți, cu consistor și cu comisie cu tot, și totuși primind întregirea, să știm că patronatul cel mai cras asupra bisericii noastre se va desvolda din acest amestec, primit de noi înșine! E un contract bilateral acela în fața căruia stăm. De vrem îl subseriem, și atunci ne obligă, de nu, nu. De-l subseriem, am recunoscut înșine și am introdus patronagiul ce se contemplă. Recunoștem toți că legea asta e cu tendențe periculoase. Unii însă spunem că aceste tendențe sunt „ascunse“. Ascunse? Din contră, ele sunt foarte vîdite! Ce face guvernul? În schimbul autonomiei încălcate, ne ofere favoruri materiale. Asta să ne aducă aminte, că tot cu îmbierea de favoruri materiale ne-au amăgit acum 200 de ani, și ne-au desbinat în două și ne-au ingenuchiat! Noi cari nu ne-am plecat atunci, ci cu eroism ne-am luptat, aici putem fi mîndri că ne vedem iar în picior, și că avem cea mai frumoasă biserică autonomă! Și acum să ingenuchem? Față de noi se desfășoră o forță mare, ca să se străbată în cetatea noastră. În fața forței trebuie să desfășurăm rezistență, și să nu deschid însumi porțile cetății, decât — odată cu viața! Apelăm la Congres a nu trece prea ușor peste considerațiile încălcării autonomiei, ci să respingă primirea întregirii.

Dep. Ioan cav. de Pușcariu vrea să ilustreze felul argumentărilor contrare primirii, prin o pilduire. Este un proverb, dice d-sa, care spune că două soiuri de oameni îi sunt neplăcuți și lui Ddeu: bogatul nemilostiv și se-

racul fudul! Acum noi ori suntem bogați, ori suntem săraci. Dacă suntem bogați, ori dacă avem cel puțin pânea de toate dăile, apoi se cade, spre a fi plăcuți și lui Dumnezeu și oamenilor, să fim milostivi, cu cei-ce n'au nici atât. Dar toți accentuăm, și adevăr, e că nu suntem bogați, și preoții nostri ne cer de 30 de ani mereu, ca să facem ceva și pentru ei, și n'am făcut, fie că n'am putut, fie că nu ne-am priceput cum să facem. Iar acum, când li s'ar da și lor ocazie să ajungă la ceva, la foarte puțin, ce-i drept, acum stăm mereu nainte cu concepții ideale, cu idei frumoase, cu autonomia, etc. Asta e fudulie! O combate și pledază pentru primirea întregirii.

Dep. **Dr. Liviu de Lemény**, pe motivul că s'a vorbit deja așa de mult, și pro și contra, încât s'au adus nainte d'or toate motivele posibile, și chestia e deplin lămurită și dintr-o parte și dintr'alta, — cere încheierea debaterii.

Se constată că mai sunt insinuați 4 oratori, doi pro și doi contra. După înțelegere între ei, de a ceda fiecare partid câte unuia apărarea punctului lor de vedere, mai iau cuvântul:

Dep. **Dr. N. Opreanu** (Comloșul-mare) în contra primirii, scoțând la iveală părțile gravaminose ale legii pe temeiul căreia avem să primim ajutorul oferit. Cu legea în mână cetește pe rând șii vătămători ai autonomiei și constată că sunt așa de mulți și așa de grav tăietori în autonomie, respective submițatori ai ei, bombe de dinamit sub această autonomie, încât nici într-o împregiurare nu ne e permis a-i judeca prea ușor și prea blând și a le sancționa înșine ascuțiturile contra noastră, prin aceea că pe temeiul unei atari legi, să primim ajutorul! Spriginește contra-propunerea Popovici.

Dep. **Parteniu Cosma** ia poziție pentru propunerea comisiei.

După cele audite în cursul debaterii, Țice, îmi vine a crede că a fost greșelă a dispune, ca în cas de divergență între conclusele sinodelor, să se convoce *congresul*, pentru-că fără congres decidea fiecare diecesă după raporturile sale. Diecesa Aradului și Archidieceasa, cari simt necesitatea, primeau, iar diecesa Caransebeșului, căreia p'ote fi dă mâna să nu primescă, nu primea întregirea venitelor preoțesci contemplată în art. de lege XIV. din 1898, și nu eram espusi să aducem în congres un conclud pe trei feluri de argumente. Pentru-că este mare diferență între dotațiunea preoților din Bănat și din comitatul Aradului, unde toate parochiile au cel puțin câte o sesiune urbanială de câte 32 jugăre catastrale, și între a parochiilor din Transilvania și din districtul consistoriului orădan, unde nu este sesiune parochială.

Un preot din Transilvania nici când n'ar reflecta la nici un ajutor estern, dacă ar avé în folosință 32 jugăre de pământ, pentru-că el cu traiul seu cumpătat, ar fi în stare să și susțină familia din folosința a 32 jug. de pământ, pentru-că preotul din Transilvania nu-și prăpădesce banii pe cham-pagner.

Dice d-nul Opreanu, că nici acea parte bună nu o are legea această, că cu ajutorul ei se vor spori preoții cu 8 clase gimnasiae, pentru-că dotațiunea contemplată de 800 fl. nu se p'ote compara cu dotațiunea ce o p'ote avé un astfel de tiner în posturi civile.

Se p'ote că în Bănat să se cugete astfel, eu însă cred că dacă ni-ar succede nouă ca legea această să se pună în lucrare în mod loial și binevoitor față cu biserica noastră, în o generațiune ne vom crea un cler cult și calificat pentru toate parochiile, pentru-că un paroch dela sate cu dotațiune sigură de 800 fl. ar fi mulțumit și n'ar schimba nici cu un domn

din starea civilă. Și ați cu o dotațiune precară încă se resolvă mulți tineri cu 8 clase pentru cariera preoțescă.

Eu nu mă voi ocupa cu cestiunea: dacă și încât este vătămăta autonomia bisericești noastre prin legea din cestiune, pentru-că acum legea este adusă și sancționată. În astă privință biserica și-a făcut datoria când și-a înaintat gravaminele contra proiectului de lege la corpurile legislative, și trebuia să-și facă datoria aceia cari erau în parlament când s'a desbătut legea.

Intrebarea este acum numai aceea, că voim noi, ca legea prin care se intenționează și ameliorarea dotațiunii preoțimești noastre, să se pună în lucrare cu intervențiunea și sub controla autorităților superioare ale bisericești noastre, sau numai prin organele statului?

Domnul Sim. Damian, apoi și dl Opreanu susțin, că dacă congresul va decide în numele bisericești noastre că nu primesc ajutorul oferit prin legea din cestiune, s'a evitat pericolul ca preoțimea să alerge la organele statului, ca prin ele și dela ele să-și capete ajutor, pentru-că în sensul §-lui 3 din lege, preoții au să-și înainteze cererile la ministru pe calea autorităților superioare bisericești. Deci dacă decretăm noi că nu primim ajutorul, autoritățile noastre bisericești nu vor înainta cererile preoților la ministru.

După litera legii așa s'ar părea că stă lucrul. După cum o interpretă ministru înse, nu este așa. Pentru-că iată ce Țice ministrul în hârtia sa către Înalt Preasfinția sa Metropolitul nostru, prin care-i aduce la cunoștință convocarea acestui congres extraordinar:

„Când, cu provocare la reprezentațiunea amintită, am onore a aduce această la cunoștință Înaltpreasfinției Voștre, spre mai departe dispunere, aflui de necesar a declara, că un conclud al congresului ce se va întruni, eventual contrar cu dispozițiunile articolului de lege XIV. din 1898, nu p'ote prejudeca executării acelei legi în sensul §§-lor 3 și 17 și în interesul preoților din diecesele gr.-or. române.”

În lege nu stă că „numai” pe calea autorităților superioare bisericești se pot înainta cererile preoților la ministru, și când ministrul Țice că oricare ar fi concludul congresului, acela nu p'ote prejudica executarea legii și față cu preoțimea noastră, nu o Țice pe baza unei novele care încă se p'ote procura cu înlesnire, ci o Țice interpretând legea esistentă, și la timpul seu va Țice: „legea v'a dat vouă facultatea ca preoțimea voastră numai prin voi să ceră și prin voi să capete ajutorul dela stat, dacă voi nu usați de acest favor, bine! am eu organele mele prin care mi voi procura cererile preoților și prin care le voi și înmanua ajutorul, pentru-că legea pe ei voesc se-i ajutore.”

Dacă ași putea lua de seriose toate argumentele care le-am audiat rostite de deputații clericali, și mai ales de domnii protopopi Popovici și Damian, aș fi îndreptățit să presupun, că dacă congresul ar primi propunerea comisiei, ar lua un conclud platonice, carele nu s'ar executat, pentru-că nime nu va reflecta la ajutor, cu atăta mândrie protestă d-lor contra presupunerii, că preoțimea ar alerga la organele statului după ajutor și dacă ar decide congresul că nu-l primesc.

Eu înse nu mă încumet a crede această. Pentru-că dacă o parte a deputaților din sinodul Aradan, care cu entuziasm și cu unanimitate a decis primirea ajutorului, și încă de acei deputați cari se consideră pe sine de „fruntași și conducători”, au fost în stare în timp așa scurt, dela Dumineca Tomii până astăzi, să-și schimbe convingerea, și astăzi să pledeze pentru contrariul concludului adus în sinodul aradan, ce vor face bieții preoți dela sate cari luptă cu sărăcia?

Nu cred nici aceea, că cu înlesnire s'ar mai putea pune imposite mari bisericești pe popor, și anume nu pe acel popor de unde cu mai mare zel se susține respingerea ajutorului, pentru-că aici în Transilvania cu totă sărăcia poporului, până acum nu avem nici un nazarinean, pănăcând în celelalte diecese, între poporul cel avut, trec cu ridicata la nazarineni și la baptisti sau pocăiți, cum îi numesc poporul. Și pentru-ce? În prima linie ca să scape de impositele bisericești.

Se accentuează, cu drept cuvânt, pericolul ce conține această lege pentru independența clerului nostru.

Asta este întrebarea: cum se va putea mai cu efect paralisa acel pericol? dacă vom primi propunerea comisiei sau primind contra-propunerea?

După convingerea mea pericolul este mai mic dacă se va pune în lucrare legea în sensul propunerii comisiei, decât dacă congresul va respinge favorul legii, pentru-că atunci preoțimea numai cu ajutorul consistoriului va putea cere și numai din mâna organelor noastre superioare bisericești va primi ajutorul dela stat, și va sta sub impresiunea că proprietățile dela biserică vine ajutorul. În cazul contrar înse, preoții totul vor avea de a mulțami solgăbireului și vor deveni slugile lui, spre rușinea bisericești.

Chiar în protopopiatul d-lui Damian, carele cu atăta foc pledă pentru respingerea ajutorului și pentru disciplinarea preoților cari ar cuteza să calce concludul congresului, s'a întâmplat — după cum sunt eu informat — în anul acesta scandalul, că un preot a sărutat mâna solgăbireului când i-a b'edat vro 50 florini, din ajutorul de stat respins de biserică, care acum se predă prin organele publice.

Dacă este, ca preotul să sărute mâna celui ce dă ajutorul, atunci mai bine să sărute mâna protopopului și a episcopului seu, decât pe a solgăbireului.

Ași pricepe să refuzăm ajutorul cel dă legea preoțimești noastre, dacă am avea curajul să tragem și consecuențele unui asemenea conclud, cum au făcut d. e. biserica protestantă sub ab-solutism, în anii 50, când a interȚis preoților primirea ajutorului ce li-se da prin patentă împărțescă, când curatorii supremi ai lor, cum a fost Zsedényi și alții, au suferit temniță pentru concludul sinodului lor.

Da! să refuzăm primirea ajutorului, dar atunci să decidem și disciplinarea preoților cari totuși îl vor cere și-l vor primi, și să-i destituim!

Dar putem noi face această? Nu putem! Pentru-că preoții ar fi pe teren legal, și autoritățile noastre superioare ar comite delict când i-ar împedea să-și valideze drepturile garantate prin lege, și în sensul legilor esistente ele ar deveni pedepsite.

Deci dacă nu putem lua un conclud serios și executabil, respingând ajutorul — și asta nu o cer nici cei-ce spriginesc contra-propunerea, — atunci n'avem ce face, decât să primim propunerea comisiei, căci în cazul contrar noi provocăm demoralizarea preoțimești noastre, provocăm anarhia din sus în jos în biserică, fiind siguri că preoții totuși vor cere și vor primi ajutorul, dar îl vor primi din mâna solgăbireului, și autoritățile noastre superioare vor fi condamnate să se uite cu mâinile în sân, cum își bate joc preoțimea de superioritatea sa, ignorând dispozițiunile ei. Atunci d-văstră protopopii, veți fi păstori fără turmă, nu va mai fi necesitate în biserica noastră nici de d-văstre, nici de alte autorități centrale.

Mai virtos vedând preoțimea noastră cea săracă cum preoții tuturor confesiunilor, chiar și ai jidovilor, se bucură de ajutor, nu va pute rezista în-

demnului ca și ea să-și ceră partea ce i-se cuvine.

Să nu ne facem iluziuni că frații nostri greco-catolici nu vor căpăta ajutor de această natură. Și față cu ei se va executa legea, și, în sensul §-lui 1, până când congrua lor se va regula pe calea sa, vor căpăta dela stat întregirea venitelor preoțesci și vor căpăta chiar dela început, pentru-că și în budgetul anului curent s'a succuput suma necesară pentru congrua catolicilor.

Eu din două rele consider de mai puțin reu acela care-l învâlvă propunerea comisiei, și fiind-că n'as putea primi răspunderea morală pentru consecunțele contrapropunerii, primesc propunerea comisiei din care și însumi am făcut parte.

După acestea se mai dă cuvânt propunătorilor. Dep. **Măneagu** își susține punctele de vedere pe temeiul căror a presintat propunerea. Dep. **Mih. Popovici** își apără cu foc contra-propunerea, apoi referentul comisiei de 9, dep. **Dr. Ioan Mihu**, în scurte cuvinte declară susținerea propunerii presintate.

I. P. S. Sa Metropolitul Ioan Meșianu, ia și P. S. Sa cuvântul, pentru a da unele puncte de judecare, neatinse de oratori. Arată peripețiile la care ne-am espune, și în sus și în jos, respingând întregirea, și fără să voiască să influențeze pe o parte ori pe alta, căci fiecare domn deputat își va fi având deja convingerea și hotărîrea sa, amintește totuși, că singura cale pe care crede că e bine să mergem, este aceea a primirii

Se începe votarea.

Findcă s'a cerut votare nominală, se face așa. Se cetește lista deputaților, având a se exprima întâi asupra contrapropunerii deputatului Mihail Popovici de a se respinge necondiționat ajutorul. Resultatul: 28 pentru contra-propunere, 40 contra ei. A cădut deci.

Să spune la vot și cea a comisiei. Resultatul: 40 pentru, 26 contra ei. Se declară primită.

Dep. **Măneagu** își retrage pe a sa, fiind deja obiectul decis.

Adausul deputatului Mih. Cirlea și cel al deputatului P. Cosma, se primesc fără discuție.

Astfel, combinând propunerea comisiei, cu Adausurile deputaților Cirlea și Cosma, *Concludul întreg* și definitiv al Congresului național-bisericesc extraordinar convocat pe Țiele de 16 și 17 Maiu la Sibiu, în cauza primirii sau neprimirii întregirii dela stat a salariilor preoților nostri gr.-or. români, sună astfel:

Concludul Congresului:

I. Considerând, că ameliorarea dotațiunii preoțesci este o necesitate imperativă pentru progresul cultural și moral al bisericești noastre și că biserica, în urma vitregităților timpurilor trecute, în prezent nu este în poziție a face ameliorarea dotațiunii din mijlocele sale proprii;

considerând, că statul, după legile în vigoare, are datorința a concurge cu mijlocele sale la susținerea organismului bisericesc, iar statutul organic ne îndreptățește, ca în lipsa de mijloce proprii suficiente, să reclamăm ajutorul statului;

considerând, că articolul de lege XIV. din 1898, despre întregirea venitelor pr. din țară, cari nu aparțin confesiunilor romano-greco-și armeano-catolice, cu finea lunii Iulie 1898 a devenit lege obligatorie, de a cărei dispozițiuni biserica trebuie să țină cont;

considerând, că unele dispoziții ale acestei legi, ce sunt prejudiciabile autonomiei noastre bisericești, isvoresc din o neîncredere în ceea ce privește conduita morală și patriotismul preoțimești;

considerând, că această neîncredere este fără temei în cât s'ar referi la preoțimea noastră, pentru-că aceasta în totdeauna a escelat psin purtarea sa morală și prin patriotismul seu adevărat;

considerând, că înaltul guvern al țării prin executarea dreptă și corectă a legii, chiar în interesul bine priceput al statului, p'ote delătura bănelile ce cu drept cuvânt le-a avut

biserica la aducerea acestei legi în ceea ce privește slăbirea disciplinei bisericesti și vizațiunea neîntemeiată a preoției noastre:

Congresul naț. bis., sub rezerva că dotațiunea întregă ce compete preoției noastre, se va pune la dispoziția autorității bisericesti superioare, admite ca preoția să primescă întregirea venitelor sale din visteria statului în condițiile articolului de lege XIV din 1898, fără altă condiție, decât ca sumele reclamate la întregirea venitului preoților, să ajungă la destinațiunea lor.

II. Concluzul consistoriului metropolitan din 21 Aug. 1898 Nr. 200, referitor la regularea dotațiunii clerului din mijloace proprii ale noastre, se aprobă.

III. Cu executarea acestui concluz, se însărcinează consistoriul metropolitan, având să raporteze despre acesta proximalui Congres.

IV. Totodată congresul regretă, că în ministeriul r. u. de culte și instrucție publică, de un lung șir de ani nu se află aplicați bărbați ortodocși de naționalitate română, cari cunoscând bine afacerile bisericești și însușirile credincioșilor ei, se pot contribui cu cunoștințele lor speciale la rezolvirea corectă a chestiunilor, noastre bisericesti și școlare, precum se aflau sub primul regin deăkist. Deci:

Considerând că delu modul punerii în lucrare al art. de lege XIV din 1898, care tractează chestiuni de natură foarte delicată, depinde în mare măsură pacea între stat și biserică noastră autonomă;

considerând că afacerile bisericesti și școlare ale bisericești ortodoxe din statul nostru, deși ierarhică și ea, ca cea romano-catolică, totuși nu se prevăd în ministeriul de culte și instrucție publică prin o secțiune compusă din funcționari de confesiunea ortodoxă, precum se prevăd afacerile bisericești romano-catolice în secțiunea I. compusă și condusă numai de funcționari rom.-catolici, ci se prevăd prin secțiunea II. împreună cu ale reformatilor luteranilor, unitarilor, israeliților, baptiștilor, nazarenilor, etc., tot confesiuni ale căror instituțiuni nu sunt identice cu ale bisericești ortodoxe;

considerând în fine că guvernul actual s'a angajat a inaugura un regim în spirit deăkist, care a evitat ori-ce conflict între guvern și biserică noastră, și a guverna după lege, drept și dreptate:

Congresul roagă pe Înalt Prea Sfinția Sa Metropolitul, ca, punându-și în cumpănă totă autoritatea ce-i compete în calitatea Sa de cap al bisericești autonome ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, să întrevină la guvern, ca și în interesul binepriceput al statului, să iee măsurile necesare, ca în ministeriul de culte și instrucție publică, să se aplice la posturile cardinale bărbați calificați, din sinul bisericești noastre naționale, ca afacerile bisericești noastre naționale să se potă rezolvi corect și în mod demn de însemnătatea ei pentru stat.

S'a cetit la urmă conspectul speșelor deputațiilor: călătorie, cuartir și diurne, cari la oaltă au dat, pentru această sesiune de 2 zile, suma de 2258 fl. 78 cr., și s'au votat.

Verificarea protocolului acestor două ședințe meritore, s'a decis a se face mâine prin deputații aflători în Sibiu, întruniți în localurile cancelariei metropolitane, la orele 12.

NOUTĂȚI

Din cauza sărbătorii sfinților „Constantin și Elena” ce întrevine mâine, numărul nostru de Sâmbătă neputând apare, proximal va apare Marți.

Sinod arhieresc. Marți la orele 11 a. m. s'a întrunit sinodul arhieresc al metropoliei ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, pentru a supune esamenului canonic pe nou-alesul episcop al Aradului, Preacuvioșia Sa archimandritul Iosif Goldiș, conform prescrișelor §-lui 174 din stat, organic. În scopul acesta a sosit în Sibiu Luni

sara și Presfinția Sa Nicolau Popea, episcop al Caransebeșului carele aqi s'a și întors la reședința sa.

Crisa între guvernele de Viena și Pesta, durază încă în jurul încheierii pactului. M. Sa și-a amănat hotărîrea. A conferat cu ministrii în consiliu comun, apoi cu ei singuratici, și la nici o apropiere nu s'a putut ajunge. Vienezii țin tare, Ungurii se țin și ei, și sbiară că cu opoziție cu tot se dau pe lângă Széll și nu lasă. Se aștepta pe Mercuri ori pe aqi, Joi, hotărîrea M. Sale. Se vorbește de căderea guvernului Thun, pentru că nu vrea pactul în sensul înțelegerii avute, ci vrea răsucirea lucrurilor, ca se iasă mai rău pentru Ungaria. Dar chiar pentru asta și Austrieii strigă, că ori cine va veni, tot numai așa e permis să pășescă față de Unguri, și nu cu concesiuni! Se pare că pactul dualist e cam pe ducă. S'a mai încheia el cum s'a încheia, dar nu pe mult și nu de multe-ori încă.

Procesul Dreyfuss se revidiază! Supremul for judiciar francez, Curtea de Cassație, întrunindu-și în plen toate senatele sale, pertractează deja de 3 zile asupra cererii de revisuire a procesului Dreyfuss. Procurorii Statului au declarat că află nevinovat pe Dreyfuss și că autorul vestitului „bordereaux” este Walsin-Eszterházy! Se ia ca sigur că decisiul curții va fi conform propunerii procurorului. Dreyfuss va fi trimis înaintea unui nou tribunal militar și posibil eliberat.

Los von Rom și prin Ungaria! Peste 60 de familii papistașe din comuna Vörösmart (com. Baranya) au hotărît a o rupe cu biserică papistașă și a se declara fără confesiune. S'au înștiințat solgăbirului. Solgăbirul, un papistas, se vede, și el, n'a vrut să iee la cunoștință taptul, de aceea omenii au trimis deputație cu plânsore la minister asupra lui. Va trebui să-i înscrie că trec din „biserica singură mântuitoare” de adreptul în a — nimărui. Tare trebuie să credea în predicele „singurilor mântuitoare”...

Avis, pentru domnii membri ai clubului municipal român, care se binevoiesc a lua parte la ședința clubului, ce va avea loc Vineri în 2 Juniu curent căl. nou, la 5 ore după prânz, în localitățile casinei române de aici.

Sibiu 31 Maiu 1899.

Biroul clubului.

Nr. 226/1899 ppresb.

[80] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia vacantă de clasa a III-a Galomfalăul-mare cu filiile Galomfalăul-mic, Bitfalău, Rugomfalău și Odorheiu-săcuesc, protopresbiteratul Sighișorei, pe baza venerabilei rezoluțiuni consistoriale dtto 27 Februarie, a. c. Nr. 1086 Bis., se publică prin acesta concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Telegr. Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post de paroch, dau suma de 232 fl. 80 cr.

Informațiuni mai detaiate despre starea acestei parochii, se dau la oficiul protopresbiteral, eventual la comitetul parochial respectiv.

Doritorii de a ocupa acest post de paroch, se-și subșternă cererile concursuale instruite conform dispozițiunilor „Statutului Organic”, și a „Regulamentului pentru parochii”, la oficiul protopresbiteral subscris, în termenul provocat mai sus, având a se prezenta sub durată concursului în biserică din loc, spre a-și documenta desteritatea în cele rituale și a se face cunoscuți popoului.

Sighișóra, 27 Aprile 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concurent.

Dimitrie Moldovan,
protopop.

Nr. 77—899

[81] 1—3

Publicare de licitațiune.

În 7/19 Iunie a. c. la 11 ore a. m. se va da în întreprindere pe calea licitațiunei publice, zidirea școlei gr.-or. din comuna Gurariului protopresbiteratul Seliștei, comitatul Sibiiului.

Pe lângă suma preliminară de 14.617 fl. 22 cr. comuna bisericescă dă petra, cărămida și nășipul de lipsă.

Ofertele provădute cu vadiul de 10% sunt a se adresa oficiului parochial gr.-or. de aici, unde se pot vedea planurile, preliminarul de spese și condițiunile de clădire.

Gurariului, 20 Maiu v. 1899.

Comitetul parochial:

Ioan Manta,
pres. com. par.

Ioan Iván,
notariu.

Sz. 4421/99

főszb.

[78] 2—2

Pályázat.

Resinár községben rendszeresített segéd jegyzői állás betöltése céljából pályázat nyittatik. és felhivatnak a pályázni kívánók, miszerint kellően felszerelt kérvényeiket f. évi június hó 20-áig alólirott nál adják be.

Ezen állomással egybekötött illetmények:

1. fizetés 400 frt.
2. lakpénz 30 frt.
3. tüzi fa átalány 20 frt.

A megválasztandó segéd-jegyző anyakönyvvezető-helyettesnek fog ki-nevezettni, mely állással egy tiszteletdíj van összekötve.

Nagy-Szeben, 1899 május hó 24-én.

A járási főszolgabíró:

Fabritius.

Cel mai eficace MIJLOC DE CASĂ, pentru a regula mistuirea, pentru a produce o circulațiune regulată a sângelui, pentru a depărta părțile stricate și defectuase ale sângelui (condițiunile esențiale pentru susținerea sănătății) precum și pentru delăturarea repede și sigură a bôlelor de stomach d. e. lipsa de apetit, rigăitul, vânturi, grătă, dureri de stomach și fole, sgărei de stomach, ingreunarea stomachului cu bucate, flegmă, congestiuni de sange, hemoroide, bôle femeiești, bôle de intestine este de 40 ani probat

BALSAMUL DE VIAȚĂ al Dr. ROSA.

din farmacia lui B. FRAGNER în Praga 203-III.

Acesta favorizează întreg actul mistuirei, produce un sange sănătos și curat și este un remediu de casa popular probat, sigur și estins.

1 sticlă 50 cr., 1 sticlă dnplă 1 fl.
Prin postă 20 cr. mai mult.

Pentru mântuirea de ori-ce aprinderi rani și umflături, se folosesc cu succes sigur la inflamare, oprirea laptelui și întârzierea peptului țitelor) femeiesci, la întârcare, la abscese, noduri, purôie (Eiterpusteln) carbuncule, la rani și sugei la degete, la întârituri, umflături, uime etc. de 50 ani probată

Alifia de casă de Praga

Vindecarea se face fără dureri prin influenza alinătoare a alifiei. [50] 28—30

În doze de 25 și 35 cruceri.
Pe postă plus 6 cr.

Atențiune! Fiecare se ceară numai preparate originale din farmacia lui B. Fragner în Praga și se observe, ca toate părțile învelitorei balsamului Dr. Rosa să fie provădute cu alăturata marcă rotundă de scutire, asemenea toate părțile învelitorei alifiei de casă de Praga pörta marca de scutire în trei unghiuri alăturată!

Ori-cine îmi anunță o falsificare primesce o remunerațiune!

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispoziție spre vedere.

Deposite în farmaciile I. Török, Budapesta. A. Egger, Budapesta, apoi în Sibiu la E. Rumler, K. Müller și K. M. Herzberg.

Depositul principal **B. FRAGNER**, farmacie „la vulturul negru” în Praga, colțul stradei Spornier Nr. 203.

ESPEDITI CU ÎNTORCEREA POSTELI

NOU!

Tipăriturile pentru folosit în școalele populare introduse prin cerculariul consistorial Nr. 9241/898 școl. sunt:

Protocol de primire (immatriculare) costă 3 cr., 1 es. din 15 côle broș. 60 cr., 1 es. din 25 côle legat fl. 1.25, 1 es. din 50 côle legat fl. 2.—

Protocol de clasificățiuni și absenței costă o côle 3 cr., 1 es. din 15 côle broș. 60 cr., 1 es. din 25 côle leg. fl. 1.25, 1 es. din 50 côle legat fl. 2.—

Depositi la: **Tipografia și librăria archid. Sibiu.**